

ขอแสดงความยินดีกับอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปอมท. ประจำปี 2558
“รางวัลอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปอมท. สาขารับใช้สังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระพงษ์ สว่างปัญญากร

ตามที่ ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) เห็นสมควรให้มีการเชิดชูเกียรติอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย/สถาบัน ของรัฐ ที่มีความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการ มีความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้ มีงานวิจัยที่ดีเด่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และอุทิศตนเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ให้เป็น “อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ” พร้อมเป็นตัวอย่างแก่คณาจารย์ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและนักศึกษา

โดยให้แต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบัน เป็นผู้เสนอผ่านสภาอาจารย์/สภาคณาจารย์/สภานักงาน และเสนอชื่ออาจารย์ดีเด่นฯ ไปที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) เพื่อดำเนินการคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นประจำปี ตามระเบียบที่ประชุมสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ว่าด้วย อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน 5 สาขา ดังนี้

- 1) สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
- 2) สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- 3) สาขาสังคมศาสตร์
- 4) สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์
- 5) สาขารับใช้สังคม

การพิจารณาคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโดยคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นฯ มีองค์ประกอบสำคัญของการพิจารณาคือ

- (1) ความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ โดยการให้น้ำหนักระหว่างการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ ทั้งนี้โดยเน้นความเป็นครูมากกว่างานวิจัย
- (2) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้
- (3) มีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของสังคม
- (4) การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม

ที่ประชุม ปอมท. สมัยสามัญ ครั้งที่ 9/2558 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา มีมติคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปอมท. ประจำปี 2558 จำนวน 5 ท่าน ใน 5 สาขา นั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระพงษ์ สว่างปัญญากร จากคณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้รับคัดเลือกอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปอมท. สาขา

รับใช้สังคม ที่มีการนำศาสตร์ที่เป็นองค์ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ ไปรับใช้ สังคมหรือบริการวิชาการก่อให้เกิดประโยชน์ เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนบุคคลในเชิงธุรกิจ และมีผลทางสังคมเป็นที่ยอมรับ และมีผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และส่งผลให้ชุมชน สังคมมีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร เป็นผู้สมควรได้รับการยกย่องเป็น “อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ” ประจำปี 2558 สาขารับใช้สังคม และจะได้รับโล่และรางวัลเกียรติยศจากที่ ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยจะมีพิธีมอบรางวัล “อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ” อย่างสมเกียรติในการประชุมวิชาการประจำปีของทีประชุม ปอมท. ประจำปี 2558 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องแมนดารินแกรนด์ บอลรูม โรงแรมแมนดารินแมนเนจบายเซนต์เตอร์พอยท์ กรุงเทพฯ

ผศ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร อายุ 57 ปี สังกัดสาขาวิชาวิศวกรรมอาหาร คณะ วิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมโยธาและระดับ ปริญญาโทสาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ใช้ความรู้ทางด้านวิศวกรรมมา ประยุกต์ใช้กับการทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งเดิมเป็นปัญหาของเกษตรกรจากการที่ต้องเปลือง แรงงานในการพลิกกลับกองปุ๋ย โดยในปี 2545 ได้ประดิษฐ์คิดค้นระบบกองเติมอากาศที่ช่วยให้ เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้ครั้งละ 10 กอง กองละ 1 ตัน เสร็จในเวลาเพียง 1 เดือนโดยไม่ต้อง พลิกกลับกองเลย จากการอัดอากาศเข้ากองปุ๋ยด้วยพัดลมโบลเวอร์ และในปี 2552 ก็ได้ทำการวิจัย เพิ่มเติม พัฒนาไปสู่นวัตกรรมการผลิตปุ๋ยหมักปริมาณมากแบบไม่พลิกกลับกอง วิธีวิศวกรรมแม่โจ้ 1 ที่ไม่ต้องใช้ไฟฟ้าและพัดลมอีกต่อไป เป็นการกองปุ๋ยเป็นรูปสามเหลี่ยมแถวยาวหลายแถว วัตถุประสงค์ มีเพียงเศษพืชและมูลสัตว์เท่านั้น กระบวนการใช้เวลาเพียงสองเดือน โดยอาศัยหลักการทางวิศวกรรม “การพาความร้อน (Chimney Convection)” ช่วยให้มีการเติมอากาศเข้าไปในกองปุ๋ยตลอดเวลาตาม ธรรมชาติ (Passive Aeration) ปุ๋ยหมักที่ผลิตได้มีค่าคุณภาพสูงผ่านมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของประเทศทุก ครั้ง เกษตรกรจะสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้ปริมาณมากครั้งละ 10-1,000 ตัน เพียงพอต่อการนำไปใช้ ช่วยให้มีการใช้ประโยชน์จากเศษพืชลดการเผา ลดต้นทุนจากการลดปุ๋ยเคมี สร้างรายได้จากการผลิต และจำหน่ายปุ๋ยหมักในชุมชน นำไปสู่การผลิตพืชผักและข้าวแบบอินทรีย์ที่ผลผลิตมีราคาสูง ส่งผลให้ เกษตรกรหลายแห่งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นที่ประจักษ์

ผศ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร นับเป็นตัวอย่างอาจารย์ที่ดี ได้ใช้ชีวิตรับราชการอย่าง ทুমเท ทั้งด้านงานสอน งานวิจัย และงานบริการรับใช้สังคม โดยมีผลงานบูรณาการงานสอนเข้ากับงาน บริการวิชาการและงานวิจัย ได้สร้างทีมงานอาจารย์ที่สามารถถ่ายทอดผลงานต่อไปได้ในระยะยาว ผล งานวิจัยได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการภายนอกในการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาหมอกควันพิษจากการเผาเศษพืช ผศ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร ได้จัดตั้งฐานเรียนรู้ การผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกองตั้งแต่ปี 2547 เพื่อให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมได้ตลอดทั้งปี และ นอกจากนั้น ปัจจุบันยังได้ให้บริการวิชาการผ่านสังคมออนไลน์ โดยเปิดสอนการทำปุ๋ยหมักในเว็บ บอร์ดเกษตรพอเพียงดอทคอม www.kasetporpeang.com และทางเฟซบุ๊กเพจ ห้องเรียนปุ๋ยหมักแบบ ไม่พลิกกอง แม่โจ้ อีกด้วย

ผศ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร นับว่าเป็นอาจารย์ผู้มีความโดดเด่นจากการสร้าง นวัตกรรมที่ไม่ขึ้นห้าง สามารถตอบโจทย์ปัญหาของเกษตรกร แล้วนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อ สังคมและชุมชน มีการออกแบบนวัตกรรมให้มีความเรียบง่าย พอเพียง และเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม

สมกับบริบทของชนบทไทย ช่วยให้เกษตรกรสามารถใช้ปัจจัยภายในให้เป็นประโยชน์ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก สร้างภูมิคุ้มกันและรายได้ โดยมีหลักในการรับราชการคือ ทำงานที่รับผิดชอบให้เต็มที่ ต้องการงานปิดทองหลังพระ เป็นข้าของราชะ เป็นทหารของพระราชฯ ในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของเกษตรกร

ผลงานการผลิตปุ๋ยหมักปริมาณมากแบบไม่พลิกกลับกอง วิธีวิศวกรรมแม่โจ้ 1 ล่าสุด ได้มีส่วนช่วยให้ชุมชนแพะป่าห้า ต.หนองจ่อม อ.สันทราย เชียงใหม่ ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด “ลดเมืองร้อนด้วยมือเรา” ปี 2558 จัดโดยมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัดบริษัท จากการที่ชุมชนนำปุ๋ยหมักปริมาณมากที่ผลิตได้ไปแบ่งใช้กันแล้วปลูกผักอินทรีย์สร้างรายได้กันทุกหลังคาเรือน นับเป็นผลสำเร็จของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในการดำเนินโครงการ eco town ร่วมกับสามเทศบาล คือ เทศบาลเมืองแม่โจ้ เทศบาลตำบลป่าไผ่ และเทศบาลตำบลหนองหาร สนับสนุนโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

